

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 148

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 25 februarie 2020

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 680 din 31 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului	2–5
Decizia nr. 749 din 21 noiembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală	5–7
Decizia nr. 797 din 3 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice	8–9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 32 din 9 decembrie 2019 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	10–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 680

din 31 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 15 alin. (2) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, excepție ridicată de Societatea Dako Alfa Impex — S.R.L. din Tușnadu Nou, județul Harghita, în Dosarul nr. 1.645/258/2017 al Judecătoriei Miercurea-Ciuc și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.594D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 2.644D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, ridicată de aceeași autoare în Dosarul nr. 1.612/305/2017 al Judecătoriei Sfântu Gheorghe.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.644D/2017 la Dosarul nr. 2.594D/2017, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, deoarece dispozițiile de lege criticate sunt previzibile și accesibile.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 9 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.645/258/2017, **Judecătoria Miercurea-Ciuc a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Dako Alfa Impex — S.R.L. din Tușnadu Nou în cadrul unei cauze având ca obiect soluționarea plângerii contravenționale împotriva procesului-verbal de constatare a

unor contravenții prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005.

8. Prin Încheierea din 10 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 1.612/305/2017, **Judecătoria Sfântu Gheorghe a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Dako Alfa Impex — S.R.L. din Tușnadu Nou în cadrul unei cauze având ca obiect soluționarea plângerii contravenționale împotriva procesului-verbal de constatare a unor contravenții prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autoarea acesteia susține că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și art. 21 alin. (3), precum și celor ale art. 11 și art. 20 prin raportare la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest sens arată că dispozițiile de lege criticate sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece din modul lor de redactare nu poate fi determinată cu exactitate semnificația termenilor folosiți. Astfel, titularii planurilor/programelor/proiectelor/activităților au obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare. În ceea ce privește expresia „elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare”, legiuitorul nu o definește, deoarece nu sunt precizate în lege, în concret, situațiile în care se impune notificarea autorității competente pentru protecția mediului. Aceeași este situația expresiei „orice modificări” din conținutul textului de lege criticat, neindicându-se nici măcar exemplificativ în ce ar putea consta acestea pentru ca titularul să se poată conforma normei de lege. Mai mult, în cazul în care actul de reglementare este reprezentat de autorizația de mediu, din conținutul acesteia se poate constata că are o valabilitate de 10 ani. Prin eliberarea unei autorizații de mediu, titularul are în mod evident reprezentarea faptului că poate desfășura activitatea pentru care a fost emisă pe întreaga perioadă a valabilității acesteia. În aceste condiții, este imposibilă identificarea de către persoana pedepsită a acelei conduite a cărei nerespectare este sancționată de textul criticat și care ar trebui să definească elementul material al contravenției. Astfel, dispozițiile de lege criticate au un caracter ambiguu, fără a indica în mod expres care sunt dispozițiile legale concrete a căror încălcare are drept consecință aplicarea unei sancțiuni contravenționale, creând astfel premisele unei interpretări subiective și ale unor abuzuri.

10. Se mai susține că viciile de redactare a normelor criticate determină încălcarea dreptului la un proces echitabil, deoarece reținerea sau nu a existenței faptei contravenționale este făcută de instanță în mod arbitrar, în funcție de aprecieri subiective.

11. De asemenea autoarea excepției de neconstituționalitate susține că norma de lege criticată încalcă și principiul nediscriminării, deoarece același act poate fi interpretat de o instanță ca fiind corespunzător, iar de alta ca fiind defectuos.

12. Se mai arată că, în cazul faptelor contravenționale care, sub aspectul sancțiunii aplicate, pot fi asimilate celor penale, urmează a fi avute în vedere prevederile Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, art. 7 paragraful 1 din Convenție consacră principiul legalității incriminării și pedepsei. Rezultă că legea trebuie să definească în mod clar faptele contravenționale și sancțiunile aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa și care este sancțiunea pe care o riscă în măsura în care nu se conformează legii. Mai arată că, potrivit art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor*”. Astfel, deși legiuitorul, în cadrul procedurii de legiferare, poate opera cu termeni de drept comun, aceștia trebuie folosiți adecvat domeniului respectiv, numai în acest mod ajungându-se la respectarea unei unități terminologice a stilului juridic.

13. În final, se susține că ordonanțele Guvernului conțin norme de reglementare primară, având o forță juridică asimilată cu cea a legii. Mai mult, potrivit art. 115 alin. (3) din Constituție, „dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, iar, potrivit alin. (7) al art. 115, ordonanțele de urgență cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege”.

14. **Judecătoria Miercurea-Ciuc** și-a exprimat opinia în sensul că textul de lege criticat este redactat într-o manieră clară, iar împrejurarea că legiuitorul nu a reglementat expres în ce constau elementele noi și modificările la care se referă art. 15 alin. (2) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 nu este de natură să încalce niciunul dintre textele constituționale invocate. Legiuitorul nu putea să intervină în sensul invocat de autoarea excepției, având în vedere că actele de reglementare prevăzute de art. 2 pct. 9 și 10 sunt acte administrative în care sunt stipulate condițiile pentru desfășurarea unor activități cu posibil impact asupra mediului. Din cuprinsul acestora, persoanele care le utilizează sunt în măsură să aprecieze care este conduita pe care trebuie să o respecte, având în vedere că, potrivit art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005, „*autoritatea competentă pentru protecția mediului informează titularii prevăzuți la alin. (1) cu privire la obligațiile de mediu care trebuie asumate de părțile implicate, pe baza evaluărilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare existente. În situația în care titularii prevăzuți la alin. (1) nu dețin acte de reglementare, obligațiile de mediu sunt identificate pe baza bilanțului de mediu*”. Totodată, titularul unui act de reglementare se poate adresa instanței de contencios administrativ pentru soluționarea litigiilor generate de emiterea actelor de reglementare.

15. **Judecătoria Sfântu Gheorghe** și-a exprimat opinia în sensul că excepția este întemeiată, deoarece prevederile de lege criticate reglementează cu caracter de generalitate obligațiile impuse subiectului activ al contravenției, fără însă a defini concret în ce ar consta „elementele noi” sau „condițiile” pe care trebuie să le aibă în vedere pentru a-și conforma conduita, respectiv a constata necesitatea solicitării emiterii unei noi autorizații. Mai mult, legea trebuie să fie clară, previzibilă și accesibilă, pentru a putea determina în mod concret conduita subiectului de drept, fără a exista elemente de natură subiectivă de apreciere.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor

două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

17. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale. Textele de lege criticate nu prezintă, în sine, deficiențe de claritate, fiind redactate cu suficientă precizie, pentru a permite titularilor planurilor/programeelor/proiectelor/activităților, beneficiari ai actelor de reglementare [aviz de mediu, acord de mediu, aviz Natura 2000, autorizație de mediu, autorizație integrată de mediu, autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră, autorizație privind activități cu organisme modificate genetic (art. 2 pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005)], să își regleze conduita, astfel încât să prevadă consecințele ce pot decurge din neîndeplinirea obligațiilor stabilite prin lege. Mai mult decât atât, în edictarea normei criticate, legiuitorul a acționat în virtutea prevederilor art. 35 alin. (2) din Legea fundamentală, care obligă statul la crearea cadrului legislativ adecvat pentru exercitarea dreptului la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dreptului privind accesul liber la justiție, precizează că art. 18 din actul criticat prevede, în mod expres, faptul că „*Litigiile generate de emiterea, revizuirea, suspendarea sau anularea actelor de reglementare se soluționează de instanțele de contencios administrativ competente*”. Așa fiind, nu sunt încălcate dispozițiile art. 21 alin. (3) din Constituție, fiind asigurat accesul liber la justiție. În plus, referitor la celelalte drepturi fundamentale pretins a fi încălcate de normele legale deduse prezentei analize, consideră că nu sunt incidente în cauză.

18. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au transmis punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

19. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

20. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, având următorul conținut:

— Art. 15 alin. (2) lit. a): „*Titularii planurilor/programeelor/proiectelor/activităților au obligația: a) de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării.*”;

— Art. 16 alin. (4): „*În cazul în care intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, sau se modifică condițiile care au stat la baza emiterii lor, autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, prevăzută la art. 15 alin. (2) lit. a), menținerea actelor de reglementare sau necesitatea revizuirii acestora, informând titularul cu privire la această decizie.*”

21. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale

cuprinse în art. 1 alin. (5), potrivit căreia „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, în art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, în art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, în art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, precum și celor cuprinse în art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că dispozițiile art. 15 alin. (2) lit. a) și art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 prevăd obligația titularilor planurilor/programelor/proiectelor/activităților de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării, situație în care autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, menținerea actelor de reglementare sau necesitatea revizuirii acestora, informând titularul cu privire la această decizie. Curtea reține că, potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005, obiectul acestui act normativ îl constituie un ansamblu de reglementări juridice privind protecția mediului, obiectiv de interes public major, pe baza principiilor și a elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă. Potrivit art. 2 pct. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005, actele de reglementare sunt: decizia etapei de încadrare, aviz de mediu, acord de mediu, autorizație de mediu, autorizație integrată de mediu, autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră, autorizație privind activități cu organisme modificate genetic. Art. 15 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 prevede că autoritatea competentă pentru protecția mediului emite sau revizuieste, după caz, actele de reglementare. Potrivit art. 16 alin. (1) și (2) din același act normativ, avizul de mediu și acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a planului sau programului, respectiv proiectului, autorizația de mediu este valabilă 5 ani, iar autorizația integrată de mediu este valabilă 10 ani. Potrivit art. 16 și art. 17 din același act normativ, în cazul în care intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, sau se modifică condițiile care au stat la baza emiterii lor, autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, menținerea actelor de reglementare sau necesitatea revizuirii acestora, informând titularul cu privire la această decizie. În situația în care se decide revizuirea actelor de reglementare, autoritatea competentă poate solicita refacerea raportului de mediu, a raportului privind impactul asupra mediului sau a bilanțului de mediu, după caz.

23. Autoarea excepției susține că dispozițiile art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 sunt neconstituționale, deoarece legiuitorul nu definește sintagma „elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare”, nefiind precizate în lege, în concret, care sunt situațiile în care se impune notificarea autorității competente pentru protecția mediului. Cu privire la această critică, referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens Curtea a constatat că, în principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la

sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea în acest sens Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013). Totodată, prin Decizia nr. 772 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 3 mai 2017, paragrafele 22 și 23, Curtea Constituțională s-a referit la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniu și Militaru Pidhorni împotriva României*, paragraful 35, și Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în Cauza *Sud Fondi — S.R.L. și alții împotriva Italiei*, paragraful 109). Având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre.

24. Aplicând aceste considerente la speță, Curtea reține că unul dintre textele de lege criticate, art. 15 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 — ce instituie obligația titularilor planurilor/programelor/proiectelor/activităților de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării — nu ar fi putut să prevadă, în concret, pentru fiecare situație, care ar fi elementele noi, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, și nici modificările condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare. Curtea constată că aprecierea îndeplinirii sau neîndeplinirii acestei obligații legale aparține organului constator și, ulterior, instanței judecătorești chemate să analizeze legalitatea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției. Așadar, sunt neîntemeiate criticile privind lipsa de claritate și de precizie a textelor de lege criticate și cele privind principiul legalității incriminării și pedepsei.

25. Referitor la invocarea dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (3), precum și a celor ale art. 11 și art. 20, raportate

la art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea constată că textele de lege criticate nu conduc la încălcarea dreptului oricărei persoane la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra cererii de anulare a procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției prevăzute de lege.

26. În final, cu privire la susținerea autoarei excepției potrivit căreia, în conformitate cu art. 115 alin. (3) din Constituție, „dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, iar, potrivit alin. (7) al art. 115, ordonanțele de urgență cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege”, Curtea reține, în

primul rând, că textele criticate fac parte dintr-o ordonanță de urgență, al cărei regim juridic este stabilit de dispozițiile constituționale ale art. 115 alin. (4)—(7), fără a fi incident art. 115 alin. (3) din Constituție privind legea de abilitare. În al doilea rând, Curtea reține că Legea nr. 265/2006 a aprobat Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului. Totodată, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 164/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 808 din 3 decembrie 2008, prin care au fost introduse prevederile de lege criticate, a fost aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 226/2013.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Dako Alfa Impex — S.R.L. din Tușnadu Nou în Dosarul nr. 1.645/258/2017 al Judecătorei Miercurea-Ciuc și în Dosarul nr. 1.612/305/2017 al Judecătorei Sfântu Gheorghe și constată că dispozițiile art. 15 alin. (2) lit. a) și ale art. 16 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Miercurea-Ciuc și Judecătorei Sfântu Gheorghe și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 749

din 21 noiembrie 2019

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 426 lit. d)
din Codul de procedură penală**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Dana-Cristina Bunea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Petrică Sorinel Tonescu în Dosarul nr. 332/242/2017 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.856 D/2017.

2. La apelul nominal este prezent autorul excepției. Lipsește cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Este prezentă, de asemenea, doamna Ion Raluca Elena, interpret al limbajului mimico-gestual.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul pentru susținerea excepției de neconstituționalitate. Prin intermediul interpretului, autorul excepției solicită admiterea acesteia, sens în care depune concluzii scrise la dosarul cauzei. Expunându-se pe scurt cadrul procesual în cauză, se susține, în esență, că textul criticat se referă la faptul că se poate face contestație în anulare doar împotriva unei hotărâri emise de o instanță de apel, dacă această instanță nu ar fi fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate. Or, e posibil ca și instanța de fond sau de cameră preliminară să nu fie compusă potrivit legii. În aceste condiții există o discriminare, pentru că dacă instanța de fond sau instanța de cameră

preliminară nu a fost compusă potrivit legii, persoana vătămată nu poate să introducă o contestație în anulare.

4. Președintele, în temeiul art. 14 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale coroborat cu art. 216 alin. (5) din Codul de procedură civilă, încuviințează cererea doamnei judecătoarea Livia Doina Stanciu de a pune o întrebare în mod direct. Doamna judecătoare întreabă dacă nemulțumirea autorului excepției constă în faptul că art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, când se referă la cazul de incompatibilitate a judecătorului, nu are în vedere și judecătorul de cameră preliminară, ci doar judecătorul din apel. Autorul excepției confirmă că aceasta este nemulțumirea sa. Trebuia să atace soluția pentru că instanța inferioară nu i-a admis contestația.

5. Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă, arătând că se critică modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor referitoare la cauzele de contestație în anulare într-o procedură de cameră preliminară vizând plângerea împotriva unei soluții de netrimitere în judecată. Invocă în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 784 din 5 decembrie 2017, paragrafele 15—16.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 7 noiembrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 332/242/2017, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Petrică Sorinel Tonescu în cauza având ca obiect soluționarea apelului declarat împotriva sentinței penale prin care s-a respins, ca inadmisibilă, contestația în anulare formulată de acesta împotriva unei alte sentințe penale.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că textul de lege criticat este contrar dispozițiilor constituționale invocate, solicitându-se Curții Constituționale să redea textul contestat într-o formă explicită și să motiveze dacă după conjuncția „ori” sintagma „a existat un caz de incompatibilitate” se referă numai la incompatibilitatea judecătorului ce are de soluționat apelul sau se referă și la incompatibilitatea altor judecători până la faza de apel. Se arată că, potrivit art. 21 din Constituție, orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, astfel că dacă unei persoane i s-a creat un prejudiciu printr-un act juridic, cu încălcarea dispozițiilor legale, actul devine nul. Se mai susține și că „dacă soluția dată de către judecătorul de cameră preliminară ar fi dată cu o eroare din partea judecătorului de cameră preliminară, și dacă nu și-ar avea sensul de îndreptare printr-o contestație în anulare conform art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, fiind definitivă, atunci s-ar crea un haos în justiție, deoarece orice judecător de cameră preliminară are liber să prejudicieze părțile prin hotărâri (încheieri penale) nedrepte”.

8. **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, contestația în anulare este o cale extraordinară de atac, care se exercită împotriva hotărârilor definitive care evocă fondul, strict circumscrisă motivelor expres prevăzute de lege, iar situația juridică a petentului nu putea fi încadrată în motivele expres și limitativ prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală, în cauză fiind vorba despre o sentință pronunțată de judecătorul de cameră preliminară în procedura prevăzută de art. 340 și următoarele din Codul de procedură penală privind

plângerile împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată. Or, în cauză este evident că hotărârea atacată nu a fost pronunțată nici măcar de o instanță de fond, cu atât mai mult de o instanță de apel, astfel că nu este vorba despre o judecată la care face trimitere art. 426 din Codul de procedură penală. Prin urmare, se pornește în susținerea excepției de la o premisă greșită, respectiv se invocă o judecată, dar obiectul cauzei este plângerea la soluția procurorului, astfel că prin soluția atacată nu a fost nimeni trimis în judecată pentru a fi cercetat sau judecat pentru săvârșirea unei fapte, iar soluția instanței de fond nu putea fi atacată, deoarece instanța doar cenzurează actele procurorului, neavând loc o dezbatere ori o judecată privind stabilirea vinovăției, nefiind nevoie astfel de al doilea grad de jurisdicție, în mod cert respingându-se contestația petentului ca inadmisibilă, fiind incidentă procedura specială privind calea de atac împotriva soluțiilor procurorului.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Avocatul Poporului** consideră că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă. Astfel, autorul acesteia este nemulțumit de soluția judecătorului din cauză, care i-a respins contestația în anulare, motivat de aplicarea textului de lege criticat. În acest mod se apelează la instanța de contencios constituțional pentru invalidarea interpretării date normei legale de către instanța de judecată. În fapt, motivul de neconstituționalitate invocat nu privește textul de lege ca atare, ci aplicarea acestuia, aspect care, potrivit art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992, excedează competenței instanței de contencios constituțional. Curtea Constituțională a statuat în repetate rânduri că nu intră în atribuțiile sale cenzurarea aplicării legii de către instanțele judecătorești, controlul judecătoresc realizându-se exclusiv în cadrul sistemului căilor de atac prevăzute de lege. În acest sens, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, „Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege” (spre exemplu, Decizia nr. 1.665 din 15 decembrie 2009, Decizia nr. 148 din 17 martie 2015).

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile autorului excepției de neconstituționalitate, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, cu denumirea marginală *Cazurile de contestație în anulare*, care au următorul conținut: „*Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare în următoarele cazuri: [...] d) când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate.*”

14. Dispozițiile constituționale invocate în motivarea excepției sunt cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21

alin. (1) și (2) referitor la accesul liber la justiție și în art. 124 alin. (1) referitor la înfăptuirea justiției în numele legii. Se invocă și dispozițiile art. 6 paragraful 2 referitor la dreptul la un proces echitabil și art. 8 referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie, ambele din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în cauză, printr-o ordonanță a procurorului s-a dispus clasarea cauzei față de partea din dosar, reclamată de autorul excepției, Petrică Sorinel Tonescu, pentru o serie de fapte. Prin Sentința penală nr. 38 din 13 februarie 2017 a Judecătorei Huedin s-a admis plângerea formulată de acesta din urmă împotriva ordonanței de clasare și s-a dispus trimiterea cauzei la procuror în vederea începerii urmăririi penale față de parte, pentru săvârșirea unora dintre infracțiunile reclamate. Împotriva Sentinței penale nr. 38 din 13 februarie 2017, Petrică Sorinel Tonescu a formulat contestație în anulare justificată de împrejurarea că a existat o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorului a fost afectată, suspiciune dedusă din motivarea sentinței pronunțate de judecătorul de cameră preliminară, care nu a motivat de ce nu a dispus și începerea urmăririi penale față de una dintre infracțiunile reclamate. Prin Sentința penală nr. 91 din 3 aprilie 2017, Judecătoria Huedin a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a contestației în anulare. Împotriva acestei sentințe penale Petrică Sorinel Tonescu a formulat apel, cadru procesual în care a invocat prezenta excepție de neconstituționalitate.

16. Ținând seama de acest cadru procesual, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor legale criticate, împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestație în anulare când instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii ori a existat un caz de incompatibilitate. În speță s-a invocat incompatibilitatea judecătorului de cameră preliminară care a pronunțat Sentința penală nr. 38 din 13 februarie 2017. Or, este evident că, pe de o parte, hotărârea atacată în cauză nu se încadrează în categoria celor ce pot fi supuse controlului contestației în anulare, nefiind o hotărâre pronunțată de către o instanță de fond, și, pe de altă parte, este evidentă confuzia între conceptul incompatibilitate și cel de imparțialitate, cazurile de incompatibilitate fiind guvernate de art. 64 din Codul de procedură penală, în legătură cu acestea legiuitorul prevăzând în mod corespunzător și procedura de urmat în cazul recuzării. Toate aceste rațiuni sunt însă argumente de natură să dezlege problematica pusă în fața instanțelor de drept comun, vizând

aplicarea textului legal criticat, și care nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale.

17. Curtea constată, totodată, că excepția a fost ridicată cu ocazia soluționării unei contestații în anulare formulate împotriva unei hotărâri pronunțate de judecătorul de cameră preliminară în procedura plângerii împotriva unei soluții de netrimite în judecată. Or, respectiva cale extraordinară de atac — contestația în anulare — se poate exercita numai împotriva hotărârilor judecătorești definitive prin care se soluționează fondul cauzei penale, fiind inadmisibilă în materia plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimite în judecată, indiferent de cazul invocat. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate este, la rândul ei, inadmisibilă, pentru lipsa legăturii cu soluționarea cauzei. Astfel, potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești [...] privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei [...]*”. În acest sens, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că o excepție de neconstituționalitate ridicată într-o acțiune *ab initio* inadmisibilă este de asemenea inadmisibilă, în condițiile în care nu sunt contestate chiar dispozițiile legale care determină o atare soluție în privința cauzei în care a fost ridicată excepția. Aceasta, deoarece, indiferent de soluția pronunțată de Curtea Constituțională referitor la excepția de neconstituționalitate ridicată într-o cauză *ab initio* inadmisibilă, decizia sa nu va produce niciun efect cu privire la o astfel de cauză. Rezultă că o atare excepție de neconstituționalitate nu îndeplinește o condiție de admisibilitate, aceea a legăturii cu soluționarea cauzei, în sensul prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 (Decizia nr. 171 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 242 din 7 aprilie 2011, Decizia nr. 203 din 6 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 14 mai 2012, Decizia nr. 94 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 16 aprilie 2014, Decizia nr. 254 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 15 iulie 2016, paragraful 18, și Decizia nr. 433 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 31 august 2016, paragraful 22). În același sens este și Decizia nr. 784 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 202 din 6 martie 2018.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 426 lit. d) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Petrică Sorinel Tonescu în Dosarul nr. 332/242/2017 al Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Cluj — Secția penală și de minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 797

din 3 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, excepție ridicată de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene din București în Dosarul nr. 26.773/3/2016 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.226D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, invocând în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 841 din 13 decembrie 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 2 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 26.773/3/2016, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice**. Excepția a fost invocată de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene din București într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii privind acordarea unor drepturi salariale.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că textul criticat nu îndeplinește condițiile de calitate a redactării legii impuse de art. 8 alin. (4) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, nefiind clar, precis și previzibil. În acest sens arată că Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Comisia pentru muncă și protecție socială a Camerei Deputaților, Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor Publice au dat interpretări diferite dispozițiilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015. De asemenea, se arată că modalitatea de formulare a textului de lege criticat a condus la nerespectarea prevederilor art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, prin care se arată că proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă.

6. Autorul excepției de neconstituționalitate mai arată că textul de lege criticat este contrar și prevederilor art. 138 alin. (5) din Constituție, întrucât legiuitorul nu a calculat impactul bugetului de stat sau al bugetelor locale, nefiind specificate elementele referitoare la angajarea cheltuielilor din bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea finanțelor publice nr. 500/2002, care se face numai în limita creditelor bugetare aprobate. În sprijinul acestor din urmă susțineri se invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1.358 din 21 octombrie 2010 și nr. 1.360 din 21 octombrie 2010, prin care s-a statuat că inițiativa legislativă trebuie să conțină informații referitoare la efectele financiare asupra bugetului general consolidat, și anume la modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și la calculele privind fundamentarea acestor modificări.

7. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 6 aprilie 2015. Dispozițiile de lege criticate completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 18 decembrie 2014. Dispozițiile de lege criticate au fost abrogate prin art. 44 alin. (1) pct. 11 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, însă, având în vedere Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căreia „sunt suse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, precum și faptul că aceste dispoziții de lege constituie temeiul acțiunii în care s-a invocat excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că

dispozițiile art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 constituie obiect al analizei de constituționalitate. Textul de lege criticat are următoarea redactare: „La articolul 1, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹), cu următorul cuprins: «(5¹) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2), personalul din aparatul de lucru al Parlamentului și din celelalte instituții și autorități publice, salarizat la același nivel, precum și personalul din cadrul Consiliului Concurenței și al Curții de Conturi, inclusiv personalul prevăzut la art. 5 din aceste instituții, care beneficiază de un quantum al salariilor de bază și al sporurilor mai mici decât cele stabilite la nivel maxim în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație, va fi salarizat la nivelul maxim dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții.»”

12. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că aceste dispoziții de lege sunt contrare următoarelor prevederi din Constituție: art. 1 alin. (5) referitor la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și art. 138 alin. (5) potrivit căruia „Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile legale criticate au mai format obiect al controlului de constituționalitate într-o cauză în care excepția a fost invocată de același autor și cu aceeași motivare ca cea formulată și în prezenta cauză. Astfel, prin Decizia nr. 841 din 13 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 3 aprilie 2019, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015. În raport cu invocarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, cu motivarea că existența unor opinii diferite ale unor diverse autorități referitoare la modul de aplicare și interpretare a legii ar conduce la lipsa de claritate și previzibilitate a prevederii legale criticate, Curtea a reținut, la paragraful 27 al deciziei amintite, că, prin Decizia nr. 23 din 26 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 9 noiembrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (5¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, sintagma «salarizat la același nivel» are în vedere personalul din cadrul aparatului de lucru al Parlamentului, personalul din cadrul Consiliului

Concurenței, al Curții de Conturi, precum și din cadrul celorlalte autorități și instituții publice enumerate de art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare; nivelul de salarizare ce va fi avut în vedere în interpretarea și aplicarea aceleiași norme este cel determinat prin aplicarea prevederilor art. 1 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul aceleiași autorități sau instituții publice”.

14. Cele statuate în decizia menționată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, dat fiind și faptul că încheierea de sesizare a Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate este, de asemenea, ulterioară pronunțării și publicării deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție mai sus amintite, prin care au fost clarificate înseși aspectele referitoare la lipsa de claritate și previzibilitate a dispozițiilor supuse analizei în prezenta cauză.

15. De asemenea, în legătură cu invocarea prevederilor art. 138 alin. (5) din Constituție, prin aceeași decizie, paragraful 28, Curtea a reținut că secțiunea a 4-a din expunerea de motive a Legii nr. 71/2015 conține date referitoare la „Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (5 ani)”, fiind precizate modificările veniturilor și cheltuielilor bugetare, impactul financiar și redate calculele detaliate privind fundamentarea veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare. Prin urmare, Curtea a apreciat că exigențele textului constituțional invocat sunt îndeplinite. Eventuala insuficiență a fondurilor alocate sau inexactitatea calculelor efectuate nu reprezintă un aspect ce poate fi supus analizei instanței de contencios constituțional. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că „stabilirea sursei de finanțare și insuficiența resurselor financiare din sursa astfel stabilită sunt două aspecte diferite: primul aspect este legat de imperativele art. 138 alin. (5) din Constituție, iar al doilea nu are caracter constituțional, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern”. În acest sens sunt Decizia nr. 47 din 15 septembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 28 septembrie 1993, și Decizia nr. 1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 20 octombrie 2008.

16. Cele statuate în decizia menționată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, în raport cu motivarea identică a excepțiilor de neconstituționalitate formulate.

17. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene din București în Dosarul nr. 26.773/3/2016 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. I pct. 1 din Legea nr. 71/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 32

din 9 decembrie 2019

Dosar nr. 2.470/1/2019

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Daniel Grădinaru	— președintele Secției penale
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Denisa Angelica Stănișor	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Săndel Lucian Macavei	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie	— judecător la Secția penală
Mirela Sorina Popescu	— judecător la Secția penală
Anca Mădălina Alexandrescu	— judecător la Secția penală
Alin Sorin Nicolescu	— judecător la Secția penală
Ștefan Pistol	— judecător la Secția penală
Simona Cristina Neniță	— judecător la Secția penală
Alexandra Iuliana Rus	— judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu	— judecător la Secția penală
Valentin Horia Șelaru	— judecător la Secția penală
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Rodica Aida Popa	— judecător la Secția penală
Lucia Tatiana Rog	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Bianca Elena Țândărescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Petronela Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 2.060/1/2019 este legal constituit conform dispozițiilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală și celor ale art. 271 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Corina-Alina Corbu.

La ședința de judecată participă doamna Marinela Mincă, procuror șef al Serviciului judiciar penal, Secția judiciară a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Otilia Constantin, desemnată conform art. 27³ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți

de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Magistratul-asistent referă cu privire la obiectul recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 2.470/1/2019, aflat pe rolul completului de judecată, precum și cu privire la faptul că judecător-raportor a fost desemnat, conform prevederilor art. 473 alin. (4) din Codul de procedură penală, domnul judecător Constantin Epure — judecător la Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, raportul întocmit fiind deus la dosar și comunicat membrilor completului.

A mai învederat că, la dosar, au fost depuse hotărâri relevante în materie pronunțate de instanțele judecătorești, punctul de vedere al Direcției legislație din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, al Ministerului Public, punctele de vedere ale curților de apel și instanțelor arondate.

După prezentarea referatului cauzei, președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că în cauză nu sunt cereri de formulat sau excepții de invocat, a acordat cuvântul doamnei procuror asupra recursului în interesul legii.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Marinela Mincă, achiesând la orientarea majoritară expusă în recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți, a apreciat că judecătorul care a soluționat o cauză nu este incompatibil să participe la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu, nefiind astfel incidente dispozițiile art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală. Argumentele avute în vedere în susținerea punctului de vedere au avut la bază dispozițiile art. 6 din Convenție care consacră dreptul la un proces echitabil pentru orice persoană, această dispoziție regăsindu-se, de altfel, și în dispoziția națională în art. 8 din Codul penal, iar în vederea materializării acestui principiu, legiuitorul a consacrat în art. 64 din Codul penal garanții care să asigure imparțialitatea judecătorului chemat să dezlege un raport juridic. Referitor la acest aspect, procurorul a menționat că și instanța de contencios constituțional, în Decizia nr. 506/2015, prin care a analizat conformitatea cu Legea fundamentală atât a dispozițiilor art. 459 alin. (2) din Codul de procedură penală, cât și a dispozițiilor art. 431 din același cod, precizează că art. 6 din Convenție nu este aplicabil unei proceduri care urmărește la rândul său redeschiderea unei proceduri penale, întrucât într-o astfel de ipoteză persoana care solicită o astfel de redeschidere are deja o condamnare intrată în autoritatea lucrului judecat și, prin urmare, ea nu mai este acuzată de săvârșirea unei infracțiuni în sensul art. 6 din Convenție, ca atare nu face obiectul unei acuzații în materie penală. Însă, cu toate acestea, Curtea, în Decizia nr. 542/2015, a apreciat că în etapa admisibilității în principiu, în speța evocată, are loc totuși o statuare cu privire la exercitarea unui drept procesual și, pe cale de consecință, soluționarea unei situații procesuale, demers calificat drept o judecată și care în opinia instanței de contencios constituțional

atrage incidența dreptului la un proces echitabil consacrat în art. 21 alin. (2) din Constituție. Procurorul a subliniat faptul că incidența principiului a fost examinată, în decizia anterior menționată, exclusiv din perspectiva necesității asigurării exigenței egalității de arme între acuzare și apărare și a asigurării caracterului contradictoriu al procedurii. Dovadă că în Decizia nr. 103/2018, în paragrafele 22—24, când din nou analizând dispozițiile art. 431 din Codul de procedură penală, Curtea a apreciat că în etapa admisibilității în principiu nu are loc o judecată asupra temeiniciei contestației în anulare, ci doar o analiză formală a îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru formularea unei astfel de cereri, și anume dacă respectiva cale de atac a fost făcută în termenul prevăzut de lege, dacă motivul invocat este unul dintre cele prevăzute de art. 426 din Codul de procedură penală și dacă există dovezi în susținerea cererii. Prin urmare, în acord cu instanța de contencios constituțional, întrucât în această etapă nu are loc o judecată asupra temeiniciei căii de atac exercitate, ci doar o îndeplinire formală a condițiilor prevăzute de lege, procurorul a precizat că punctul de vedere al instituției pe care o reprezintă este în sensul că nu sunt incidente dispozițiile art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală referitoare la imparțialitatea judecătorului care a soluționat anterior cauza în fond sau într-o cale ordinară de atac. Împrejurarea că aceste căi extraordinare de atac sunt cuprinse în titlul III al părții speciale a Codului de procedură penală intitulat „Judecata” nu atrage incidența art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, întrucât în același titlu sunt incluse și dispozițiile referitoare, de exemplu, la instrumente de unificare a practicii judiciare, iar această împrejurare nu atrage incidența dispozițiilor art. 64 din Codul de procedură penală.

De asemenea, procurorul a apreciat că nu există nicio neconcordanță între o eventuală interpretare a acestor dispoziții cu reglementările similare din procedura civilă, întrucât în dreptul procesual civil căile extraordinare de atac nu cunosc etapa admisibilității în principiu, analizându-se în mod direct temeinicia căii extraordinare de atac exercitate, motiv pentru care legiuitorul a prevăzut în mod expres cazul de incompatibilitate, dar același lucru se întâmplă și în materia penală atunci când se judecă pe fond calea extraordinară de atac. Prin urmare, în cadrul procedurii admisibilității în principiu, procurorul a apreciat că se poate pune în discuție o incompatibilitate obiectivă, funcțională, a judecătorului care a exercitat funcții succesive în aceeași cauză. Or, din această perspectivă, jurisprudența Curții europene este în sensul că nu există o suspiciune de imparțialitate atunci când sunt exercitate succesiv funcții în aceeași cauză, cu excepția unor împrejurări în care cumulul de funcții este exclus a priori, dar însăși instanța europeană a considerat că anumite circumstanțe particulare pot pune în discuție lipsa de imparțialitate obiectivă a judecătorului.

Președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a acordat posibilitatea membrilor completului să adreseze întrebări reprezentantului Ministerului Public.

Astfel, domnul judecător Constantin Epure a solicitat procurorului să precizeze dacă există o problemă legată de continuitatea completului în situația în care admisibilitatea în principiu a căii de atac este soluționată de un complet, iar ulterior acestei etape prealabile, unul sau toți membrii formulează declarații de abținere.

Procurorul a arătat că practica anterioară era în acest sens, adică ulterior admiterii în principiu a căii extraordinare de atac judecătorii formulau declarații de abținere, însă, totodată, a precizat că obiectul prezentului recurs în interesul legii vizează

exclusiv etapa admiterii în principiu, nu și judecata pe fond a căii extraordinare de atac.

Președintele completului, doamna judecător Corina-Alina Corbu, președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu mai sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii promovat s-a susținut că nu există un punct de vedere unitar în legătură cu interpretarea dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, privind participarea judecătorului care a soluționat o cauză la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație), în etapa admisibilității în principiu.

2. Examenul jurisprudenței la nivelul Secției penale și al completurilor de 5 judecători din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în materie

A) La nivelul Secției penale s-au conturat două opinii

1.a) Într-o primă opinie s-a apreciat că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație).

În argumentarea acestei opinii, respectiv a posibilității ca judecătorul care a participat la judecarea unei cauze să poată participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație), s-a susținut că judecătorul care a participat la judecarea cauzei nu este incompatibil să examineze cauza în etapa admisibilității în principiu a căii extraordinare de atac promovate, întrucât acesta nu este investit să se pronunțe asupra legalității propriei hotărâri, ci va verifica doar întrunirea condițiilor legale de exercitare a căii de atac.

2.a) Într-o altă opinie s-a statuat în sensul că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație).

În argumentarea celei de-a doua opinii, respectiv a incompatibilității judecătorului care a participat la soluționarea unei cauze de a participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație), s-a reținut că judecătorul care a luat parte la judecarea unei cauze și a pronunțat decizia ce face obiectul unei căi extraordinare de atac nu poate lua parte la soluționarea admiterii în principiu a cauzei, întrucât judecătorul investit cu soluționarea unei astfel de căi extraordinare de atac se află în situația de a-și evalua propria hotărâre, chiar și sub aspectul admisibilității în principiu, în art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală nefăcându-se vreo distincție cu privire la căile de atac, acestea putând fi căi de atac ordinare sau extraordinare.

B) La nivelul completurilor de 5 judecători în materie penală

1.b) Practica anterioară a completurilor de 5 judecători în materie penală a fost în sensul că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze poate participa la judecarea aceleiași

cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestare în anulare, revizuire și recurs în casație), întrucât s-a apreciat că procedura admiterii în principiu a căii extraordinare de atac nu privește însăși judecarea fondului cauzei, judecătorul care a participat la soluționarea cauzei nefiind incompatibil la examinarea admisibilității în principiu a căii extraordinare de atac, etapă prealabilă judecării căii extraordinare de atac (contestație în anulare, revizuire, recurs în casație).

2.b) Practica actuală este în sensul că în situația în care judecătorul care a luat parte la judecarea unei cauze și a pronunțat decizia ce face obiectul unei căi extraordinare de atac este în sensul înlocuirii acestuia în etapa examinării admisibilității în principiu a cauzei prin întocmirea de către magistratul-asistent a unui proces-verbal de înlocuire.

3. Punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

În unanimitate, judecătorii din cadrul curților de apel Alba Iulia (inclusiv a instanțelor arondate), Constanța, Cluj, Pitești, Brașov, București (Secția I penală), Iași, Oradea, Suceava, Târgu Mureș, Timișoara, precum și judecătorii din cadrul tribunalelor Bacău, București (inclusiv judecătorii arondate), Brașov (inclusiv judecătorii arondate), Călărași (inclusiv Judecătoria Călărași, Oltenița și Lehliu-Gară), Covasna (inclusiv judecătorii arondate), Ialomița, Giurgiu (inclusiv judecătorii arondate), Teleorman (inclusiv judecătorii arondate, respectiv judecătorii Alexandria, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele, Videle și Zimnicea), Galați (inclusiv judecătorii Galați și Brăila), Tribunalul Vrancea și judecătorii arondate au opinat în sensul **că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu.**

În același sens este și opinia majoritară a judecătorilor din cadrul Curții de Apel Ploiești, Curții de Apel București, Secția a II-a penală, Tribunalului Ilfov (inclusiv judecătorii arondate Cornetu și Bolintin-Vale) și al Tribunalului Bihor.

În argumentarea acestei opinii s-a susținut că judecătorul care a luat parte la judecarea unei cauze și a pronunțat decizia ce face obiectul unei căi extraordinare de atac nu poate lua parte la soluționarea admiterii în principiu, întrucât judecătorul investit cu soluționarea unei astfel de căi extraordinare de atac se află în situația de a-și evalua propria hotărâre, chiar și sub aspectul admisibilității în principiu, în art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală nefăcându-se vreo distincție cu privire la căile de atac, acestea putând fi căi de atac ordinare sau extraordinare.

Această interdicție este de natură a garanta aparența de imparțialitate, mai exact percepția persoanelor implicate în procesul penal și a opiniei publice în general asupra imparțialității magistraților chemați să soluționeze o cauză.

În opinia minoritară s-a apreciat că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație), în etapa admisibilității în principiu. În argumentarea acestei opinii s-a susținut că judecătorul care a participat la judecarea cauzei nu este incompatibil să examineze cauza în etapa admisibilității în principiu a căii extraordinare de atac promovate, întrucât acesta nu este investit să se pronunțe asupra legalității propriei hotărâri, nu face o judecată pe fondul cauzei, ci verifică doar întrunirea condițiilor legale de exercitare a căii de atac.

Opinia majoritară a judecătorilor Secției penale din cadrul Curții de Apel Craiova este în sensul că motivul de incompatibilitate reglementat de art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală nu este incident în etapa verificării admisibilității în principiu a căii de atac extraordinare a contestației în anulare sau a revizuirii, iar argumentele reținute în acest sens se referă la faptul că în cazul procedurii de verificare a admisibilității în principiu a unei căi extraordinare de atac nu se examinează fondul cauzei, ci numai îndeplinirea formală a condițiilor de admisibilitate referitoare la: categoria persoanelor care au vocația procesuală de a exercita calea extraordinară de atac; termenul de introducere a cererii; instanța competentă; indicarea temeiului (cazul de contestație în anulare sau de revizuire) invocat în calea de atac și corespondența acestuia cu motivele prevăzute de lege pentru promovarea căii de atac respective.

Totodată, s-a precizat că, în situația în care motivul invocat în calea extraordinară de atac este un motiv de reformare a hotărârii intrinsec rezolvării fondului cauzei, este incident cazul de incompatibilitate prevăzut de art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală și în procedura verificării admisibilității în principiu a contestației în anulare, fiind atașată Încheierea nr. 108 din 8 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 12.688/215/2018.

În opinie minoritară s-a apreciat că participarea judecătorului la soluționarea cauzei în fond exclude posibilitatea acestuia de a lua parte la soluționarea unei căi de atac, ordinare sau extraordinare, indiferent de natura acesteia și de stadiul procedurii, întrucât legiuitorul nu distinge cu privire la domeniul de aplicare a normei conținute de art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, fiind atașată Încheierea nr. 2 din 10 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 1.034/230/2017.

Potrivit punctelor de vedere înaintate, judecătorul aflat în situația prevăzută de art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală a formulat declarație de abținere.

4. Dispoziții legale incidente

Art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală
„Judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale de atac sau la rejudecarea cauzei după desființarea ori casarea hotărârii”.

Art. 431 din Codul de procedură penală

(1) *Instanța examinează admisibilitatea în principiu, în camera de consiliu, cu citarea părților și cu participarea procurorului. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică examinarea admisibilității în principiu.*

(2) *Instanța, constatând că cererea de contestație în anulare este făcută în termenul prevăzut de lege, că motivul pe care se sprijină contestația este dintre cele prevăzute la art. 426 și că în sprijinul contestației se depun ori se invocă dovezi care sunt la dosar, admite în principiu contestația și dispune citarea părților interesate.*

Art. 432 din Codul de procedură penală

(1) *La termenul fixat pentru judecarea contestației în anulare, instanța, ascultând părțile și concluziile procurorului, dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie hotărârea a cărei anulare se cere și procedează fie de îndată, fie acordând un termen, după caz, la rejudecarea apelului sau la rejudecarea cauzei după desființare.*

(2) *În cazul în care prin contestația în anulare se invocă autoritatea de lucru judecat, judecarea contestației se face cu citarea părților interesate în cauza în care s-a pronunțat ultima hotărâre. Instanța, ascultând părțile și concluziile procurorului,*

dacă găsește contestația întemeiată, desființează prin decizie sau, după caz, prin sentință ultima hotărâre sau acea parte din ultima hotărâre cu privire la care există autoritate de lucru judecat.

(3) Judecarea contestației în anulare nu poate avea loc decât în prezența inculpatului, când acesta se află în stare de deținere.

(4) Sentința dată în contestația în anulare este supusă apelului, iar decizia dată în apel este definitivă.

Art. 440 din Codul de procedură penală

(1) Admisibilitatea cererii de recurs în casație se examinează în camera de consiliu de un complet format din un judecător, după depunerea raportului magistratului-asistent și atunci când procedura de comunicare este legal îndeplinită, fără citarea părților și fără participarea procurorului.

(2) Dacă cererea de recurs în casație nu este făcută în termenul prevăzut de lege sau dacă nu s-au respectat dispozițiile art. 434, art. 436 alin. (1) și (6), art. 437 și art. 438, instanța respinge, prin încheiere definitivă, cererea de recurs în casație.

(3) Dacă cererea de recurs în casație a fost retrasă, instanța ia act de retragere, prin încheiere.

(4) În cazul în care instanța constată că cererea îndeplinește condițiile prevăzute la art. 434—438, dispune prin încheiere admiterea în principiu a cererii de recurs în casație și trimite cauza în vederea judecării recursului în casație.

(5) În cazul recursurilor în casație declarate împotriva deciziilor pronunțate de completele de 5 judecători, ca instanțe de apel, judecătorul care examinează admisibilitatea cererii de recurs în casație în condițiile prevăzute în alin. (1)—(4) trebuie să facă parte dintr-un complet de 5 judecători.

Art. 459 din Codul de procedură penală

(1) La primirea cererii de revizuire, se fixează termen pentru examinarea admisibilității în principiu a cererii de revizuire, președintele dispunând atașarea dosarului cauzei.

(2) Admisibilitatea în principiu se examinează de către instanță, în camera de consiliu, cu citarea părților și cu participarea procurorului. Neprezentarea persoanelor legal citate nu împiedică examinarea admisibilității în principiu.

(3) Instanța examinează dacă:

a) cererea a fost formulată în termen și de o persoană dintre cele prevăzute la art. 455;

b) cererea a fost întocmită cu respectarea prevederilor art. 456 alin. (2) și (3);

c) au fost invocate temeuri legale pentru redeschiderea procedurilor penale;

d) faptele și mijloacele de probă în baza cărora este formulată cererea nu au fost prezentate într-o cerere anterioară de revizuire care a fost judecată definitiv;

e) faptele și mijloacele de probă în baza cărora este formulată cererea conduc, în mod evident, la stabilirea existenței unor temeuri legale ce permit revizuirea;

f) persoana care a formulat cererea s-a conformat cerințelor instanței dispuse potrivit art. 456 alin. (4).

(4) În cazul în care instanța constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alin. (3), dispune prin încheiere admiterea în principiu a cererii de revizuire.

(5) În cazul în care instanța constată neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (3), dispune prin sentință respingerea cererii de revizuire, ca inadmisibilă.

(6) Când cererea de revizuire a fost făcută pentru un condamnat decedat sau când condamnatul care a făcut cererea ori în favoarea căruia s-a făcut revizuirea a decedat după introducerea cererii, prin excepție de la dispozițiile art. 16

alin. (1) lit. f), procedura de revizuire își va urma cursul, iar în cazul rejudecării cauzei, după admiterea în principiu, instanța va hotărî potrivit dispozițiilor art. 16, care se aplică în mod corespunzător.

(7) Încheierea prin care este admisă în principiu cererea de revizuire este definitivă. Sentința prin care este respinsă cererea de revizuire, după analiza admisibilității în principiu, este supusă aceleiași căi de atac ca și hotărârea la care se referă revizuirea.

5. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

În opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție s-a arătat că prima orientare jurisprudențială este soluția legală în materie, respectiv judecătorul care a participat la judecarea unei cauze poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu.

Astfel, pornind de la dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care recunosc oricărei persoane dreptul la un proces echitabil, principiul ce se regăsește și în legislația națională în art. 8 din Codul de procedură penală, s-a arătat că legiuitorul a înțeles să instituie în art. 64 din același cod garanții care să asigure, în realizarea actului de justiție, imparțialitatea celor chemați să dezlege raportul juridic dedus judecării, imparțialitatea presupunând lipsa oricărei prejudecăți sau idei preconcepute cu privire la soluția ce trebuie pronunțată în cadrul unui proces și privește pe fiecare membru al completului de judecată. Printre cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 64 din Codul de procedură penală, în alin. (3) se regăsește și ipoteza potrivit căreia judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale de atac sau la rejudecarea cauzei după desființarea ori casarea hotărârii. În raport cu dispoziția legală menționată, chestiunea de drept supusă analizei vizează căile extraordinare de atac, respectiv etapa admisibilității în principiu (verificare — filtru), etapă în care nu are loc însăși soluționarea căii de atac extraordinare, ci numai îndeplinirea condițiilor de exercitare a acesteia.

În acest context, în opinia Ministerului Public, problema eventualei lipse de imparțialitate în îndeplinirea funcțiilor judiciare este configurată de o ipoteză funcțională (obiectivă) — exercitarea de către aceeași persoană a unor funcții diferite în cadrul procesului. Pentru acest motiv și în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a apreciat că verificarea imparțialității într-o astfel de ipoteză impune o analiză (demers) obiectivă pentru a identifica dacă există fapte verificabile care să o pună la îndoială, analiză ce se realizează în raport cu circumstanțele cauzei/procedurii. Din această perspectivă, ținând seama de natura și întinderea controlului jurisdicțional implicat de etapa admisibilității în principiu a căilor extraordinare de atac, s-a constatat că, prin natura și conținutul ei specific, această procedură nu vizează însăși soluționarea căii extraordinare de atac, ci doar verificarea întrunirii condițiilor de exercitare a acesteia, referitoare la formularea cererii în termen legal, la întemeierea ei pe cazurile prevăzute de lege și depunerea ori invocarea mijloacelor de probă în dovedirea cazului menționat.

Ca atare, în această ipoteză, Ministerul Public a apreciat că judecătorul nu se pronunță pe fondul cauzei, ci examinează cererea sub aspectul îndeplinirii condițiilor de exercitare a căii extraordinare de atac, realizând o activitate procesuală de statuare în ceea ce privește exercitarea unui drept procesual și, implicit, soluționarea unei situații procesuale.

Instanța europeană a apreciat că, chiar dacă membri ai formațiunii de judecată au participat la două proceduri în același dosar, de fiecare dată având a judeca motivarea și legalitatea unor hotărâri de fond, problemele puse în discuție în fiecare recurs în parte au fost diferite: în primul recurs ei au examinat legalitatea instrucțiunii, în cel de-al doilea legalitatea hotărârii de condamnare, dar niciodată ei nu au fost chemați să se pronunțe cu privire la temeinicia acuzațiilor formulate împotriva reclamantului. Sau, altfel spus, problemele supuse examinării de către magistrați în cadrul celui de-al doilea recurs au fost diferite de cele din primul recurs, ceea ce semnifică, dincolo de bănuielele de imparțialitate pe care le-ar fi putut avea reclamantul, că, în cauză, nu au existat rațiuni obiective care să le justifice.

De altfel, instanța europeană a statuat în jurisprudența sa că nu este a priori incompatibil cu cerințele de imparțialitate faptul că același judecător este mai întâi implicat în completul care ia o decizie pe fondul cauzei și apoi în cel care examinează admisibilitatea unui recurs împotriva acestei decizii.

Așadar, nu poate fi vorba de lipsă de imparțialitate în îndeplinirea atribuțiilor judiciare în cazul în care judecătorul pronunță decizii pur formale și procedurale în alte etape ale procedurii.

6. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție este în sensul că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admiterii în principiu.

7. Jurisprudența Curții Constituționale a României

La nivelul Curții Constituționale a României nu a fost identificată jurisprudența relevantă în materie.

8. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

Nu există decizii relevante în legătură cu chestiunea de drept ce face obiectul recursului în interesul legii.

9. Raportul asupra recursului în interesul legii

Referitor la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării și care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, prin raportul întocmit în cauză, judecătorul-raportor a apreciat că sesizarea referitoare la interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală este admisibilă, concluzionând că „*în interpretarea dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație)*”.

10. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, reține următoarele:

10.1. Admisibilitatea recursului în interesul legii

Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a făcut de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 471 din Codul de procedură penală.

Potrivit art. 471 din Codul de procedură penală:

(1) Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție sau colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să

ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

(2) Cererea trebuie să cuprindă soluțiile diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile exprimate în doctrină relevante în domeniu, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii.

(3) Cererea de recurs în interesul legii trebuie să fie însoțită, sub sancțiunea respingerii ca inadmisibilă, de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești.

Art. 472 din Codul de procedură penală, sub aspectul condițiilor de admisibilitate, stabilește că recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează la cerere.

Verificând regularitatea investiției, în raport cu prevederile legale sus-citate, care enumeră, în categoria subiecților de drept care pot promova recurs în interesul legii, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, se constată că această primă condiție referitoare la calitatea procesuală activă a titularului sesizării este îndeplinită.

În cerere sunt indicate cele două orientări jurisprudențiale diferite ale problemei de drept a cărei dezlegare se solicită.

De asemenea, analizând jurisprudența atașată actului de sesizare, care relevă soluționarea în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive a problemei de drept care face obiectul judecății, se constată îndeplinită și cea de-a doua condiție de admisibilitate prevăzută de art. 472 din Codul de procedură penală.

Pentru considerentele prezentate, recursul în interesul legii este admisibil.

10.2. Pe fondul recursului în interesul legii

În structura tipică a procesului penal, în actuala codificare, distingem patru faze: urmărirea penală, camera preliminară, judecata și punerea în executare a hotărârilor penale.

Fazele procesului penal sunt diviziuni ale acestuia în care își desfășoară activitatea o anumită categorie de organe judiciare în îndeplinirea atribuțiilor ce se înscriu în funcția lor procesuală și după epuizarea cărora pot fi date anumite soluții privind cauza penală. În cadrul organelor judiciare penale, fiecărei categorii de organe i-a fost conferită, prin lege, o anumită funcție procesuală, astfel că vom distinge funcția procesuală de desfășurare a urmăririi penale, funcția procesuală de desfășurare a camerei preliminare, funcția desfășurării judecării cauzelor penale și funcția punerii în executare a hotărârilor judecătorești penale.

În partea specială a Codului de procedură penală, legiuitorul a consacrat titlul III, cu denumirea marginală „Judecata”, celei de-a treia faze a procesului penal. În cadrul acestui titlu, cap. II reglementează judecata în primă instanță, cap. III este dedicat apelului, iar cap. V căilor extraordinare de atac, cu mențiunea că primele trei secțiuni ale acestui din urmă capitol sunt dedicate contestației în anulare, recursului în casație și revizurii.

În privința acestor trei căi extraordinare de atac, legiuitorul a prevăzut etapa admiterii în principiu, reglementările fiind menționate supra la pct. 4.

Prin dispozițiile art. 64 din Codul de procedură penală au fost reglementate cazurile de incompatibilitate a judecătorului, alin. (3) prevăzând că judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu mai poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale de atac sau la rejudecarea cauzei după desființarea ori casarea hotărârii.

În aceste condiții, câtă vreme legiuitorul a folosit sintagma „*aceleiași cauze într-o cale de atac*”, fără a distinge între calea ordinară a apelului și căile extraordinare de atac, nu se poate susține că acestea din urmă au fost excluse, pe cale de interpretare, din sfera incompatibilității.

Chiar dacă în etapa admiterii în principiu, prin natura și conținutul ei specific, se verifică doar întrunirea condițiilor de exercitare a căii extraordinare de atac referitoare la caracterul definitiv al hotărârii penale ce face obiectul căii extraordinare de atac, dacă este formulată de o persoană care are calitatea cerută de lege pentru a o exercita, dacă este introdusă în termenul prevăzut de lege, dacă motivele concrete invocate în susținerea căii extraordinare de atac se încadrează în cazurile expres și limitativ prevăzute de Codul de procedură penală și dacă în sprijinul contestației sunt depuse dovezi ori sunt invocate dovezi care există în dosar, nu se poate susține că această etapă nu se circumscrie unei judecăți, câtă vreme dispozițiile care reglementează etapa admiterii în principiu pentru fiecare dintre aceste căi extraordinare de atac sunt cuprinse în Partea specială a Codului de procedură penală, titlul III — Judecata. Faptul că și în etapa admiterii în principiu are loc o judecată a fost reținut și de Curtea Constituțională a României în paragraful 16 al Deciziei nr. 542/2015, prin care s-a constatat că soluția legislativă potrivit căreia admisibilitatea în principiu a contestației în anulare se examinează de către instanță „*fără citarea părților*” este neconstituțională.

Astfel, instanța de contencios constituțional a reținut că „*Referitor la activitatea procesuală desfășurată de instanță în*

*etapa admiterii în principiu a contestației în anulare, Curtea constată că instanța examinează cererea sub aspectul îndeplinirii condițiilor de folosire a acestei căi extraordinare de atac, realizând o activitate procesuală de statuare în ceea ce privește exercitarea unui drept procesual și, implicit, soluționarea unei situații procesuale, ceea ce înseamnă că este vorba de o judecată și că sunt incidente prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora «părțile au dreptul la un proces echitabil [...]»”. De altfel, chiar dacă nu în materie penală, ci în materie civilă, legiuitorul, prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.074 din 18 decembrie 2018, a modificat art. 41 alin. (1) din Codul de procedură civilă ce reglementează cazurile de incompatibilitate absolută, textul de lege prevăzând că „*Judecătorul care a pronunțat o încheiere interlocutorie sau o hotărâre prin care s-a soluționat cauza nu poate judeca aceeași pricină în apel, recurs, contestație în anulare sau revizuire și nici după trimiterea spre rejudecare, cu excepția cazului în care este chemat să se pronunțe asupra altor chestiuni decât cele dezlegate de instanța de apel sau, după caz, de recurs*”.*

Este de menționat faptul că soluția legislativă menționată în alineatul precedent este diferită celei din codificarea procesual civilă anterioară care, prin art. 24 alin. 1, prevedea că „*Judecătorul care a pronunțat o hotărâre într-o pricină nu poate lua parte la judecata aceleiași pricini în apel sau în recurs și nici în caz de rejudecare după casare*” și pe tărâmul căreia Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat Decizia nr. II din 15 ianuarie 2007 în recurs în interesul legii, în sensul că „*Judecătorul care soluționează fondul cauzei nu devine incompatibil să soluționeze cererea de revizuire sau contestația în anulare*”, observându-se faptul că, în textul de lege precitat, căile extraordinare de atac în materie civilă erau excluse explicit din sfera de incidență a acestui caz de incompatibilitate.

În considerarea celor expuse, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală, Completul pentru judecarea recursului în interesul legii va admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și va stabili că *judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație)*.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Codul de procedură penală stabilește că:

Judecătorul care a participat la judecarea unei cauze nu poate participa la judecarea aceleiași cauze într-o cale extraordinară de atac, în etapa admisibilității în principiu (contestație în anulare, revizuire și recurs în casație).

Obligatorie, conform dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședința publică astăzi, 9 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Otilia Constantin

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

